

Preek van 25 december 2023- Kerstmis **Marc Massaer**
MET KERSTMIS STAAT DE MENSELIJKE KANT VAN GOD CENTRAAL

Broeders en zusters in Christus,

De kerststal wekt onze verwondering en ontroering, omdat ze de tederheid van God toont. Hij, de Schepper van het universum, de bron en beschermer van elk leven, wordt geboren uit Maria en vernedert zich tot onze kleinheid.

Hoewel we al meer dan 2000 jaar met Kerstmis de geboorte van Christus vieren, is de kerststal als beeldengroep pas 800 jaar oud. Hoe is die ontstaan?

Het was de Heilige Franciscus van Assisi die in december 1223 in het stadje Greccio in Midden-Italië de levende kerststal bedacht om het verhaal zichtbaarder te maken. Als stichter van een bedelorde had Franciscus armoede en eenvoud hoog in het vaandel staan. Juist het feit dat we met Kerstmis vieren dat God mens werd op de armoedigste plaats die je bedenken kunt - in een stal tussen dieren - sprak hem enorm aan. Pasen was en is het belangrijkste kerkelijke feest maar Franciscus hield veel meer van Kerstmis, omdat dan de menselijke kant van God centraal staat.

De reden voor Franciscus om in de kerstnacht van 1223 een levende kerststal op te richten, was om het verhaal aanschouwelijk te maken. Kerstmis was in die tijd een abstract feest geworden. Christus werd meestal afgebeeld als strenge rechter en Heerser van de wereld, met een opgeheven vinger. Hij boezemde vooral angst in. Gelovigen hadden daarom niet veel gevoel meer bij Kerstmis en neigden weer veel meer naar het heidense midwinterfeest. Franciscus was daar niet blij mee. Hij wilde laten zien hoe God mens geworden was, hoe hij als een arm en hulpeloos kind in de wereld was gekomen. Dat laatste was voor Franciscus zeker ook een stil protest tegen bisschoppen en kardinalen die in prachtige paleizen woonden en geen oog meer voor de armen hadden.

In de kerstnacht kwamen mensen uit Greccio en omliggende dorpen met fakkels naar de grot om daar samen eucharistie te vieren. Ook een aantal medebroeders van Franciscus was daarnaartoe gekomen. Franciscus las zelf het evangelie voor en overal waar het woord 'kind' of 'Christus' stond, verving hij dat door 'het Kind van Bethlehem'. Het schijnt dat hij daarbij bijna in extase raakte en Bethlehem uitsprak als een mekkerend schaap. De sfeer van dat moment, met de fakkels in het donkere bos en het voorlezen van het kerstverhaal, heeft de mensen die erbij waren, enorm geraakt en ontroerd.

God had zijn zoon ook in een paleis geboren kunnen laten worden, maar dan waren die herders nooit binnengelaten. God is geboren voor alle mensen; vooral de eenvoudigen begrijpen het beste waarover het gaat want zij worden in hun hart geraakt en laten hun hart spreken.

Waarom blijft de kerststal zo veel mensen aanspreken? Omdat het een puur menselijk verhaal is. De geboorte van een kind is altijd een happening. Het is iets heel persoonlijks, maar ook iets heel kwetsbaars. En iedereen kan zich ermee identificeren. Zo'n klein kind in een kribbe verbindt mensen en roept vele liefdevolle reacties op. In Jezus was God een kind en zo wilde Hij de grootsheid van zijn liefde openbaren: door te glimlachen en zijn handen naar iedereen uit te strekken. De geboorte van een kind wekt vreugde en verwondering, omdat het ons het grote mysterie van leven laat zien. Als we de ogen van een jong echtpaar zien schitteren bij het kijken naar hun pasgeboren kindje, begrijpen we de gevoelens van Maria en Jozef die, kijkend naar het kindje Jezus, Gods aanwezigheid in hun leven ervaarden

In deze kersttijd is het een prachtig gezicht, al die verschillende kerststallen in huizen, langs de straten en in de kerken. Het laat iets zien van de menselijke creativiteit en zorgt voor een sfeer van licht en harmonie. Het is in deze tijd een mooi initiatief: tijdens een kerststallentocht in het dorp de kerststallen bewonderen en daar kerstliedjes bij zingen. Sommige mensen hebben wel tien kerststallen in huis of ze hebben met enorme steden en landschappen een hele kamer omgebouwd. Wie qua aantal kerststallen de kroont spant, is de pastoor van Eijsden, die er meer dan 900 heeft; het is voor hem een uit de hand gelopen hobby geworden. Van iedereen krijgt hij kerststallen, omdat men weet dat hij ze verzamelt.

Broeders en zusters in Christus,

De boodschap van de kerststal tijdens het feest van Kerstmis heeft niet veel woorden nodig. Als we kijken naar Jezus in de kribbe wordt het voor iedere mens duidelijk: God heeft ons zozeer lief dat Hij ons leven en ons menszijn wil delen; Hij wil vrede brengen op aarde aan alle mensen van goede wil.

Aan u allen een zalig en vredevol kerstfeest.